

ભેંસ મુબારક

ગપ્પીદાસનાં ગપ તો એવાં, જેનો ન મળે પારજી;
ફટાકડો જ્યાં ના ફૂટે, ત્યાં તોપોનો ધમકારજી.

એક સમયની વાત છે.

બીબી બેઠાં રોટલા બનાવે છે.

મિયાં ફુસકી જમવા બેઠા છે.

બાજરીનો રોટલો ભાણમાં આવ્યો. ગરમ ગરમ રોટલાની મીઠી વાસ આવી.

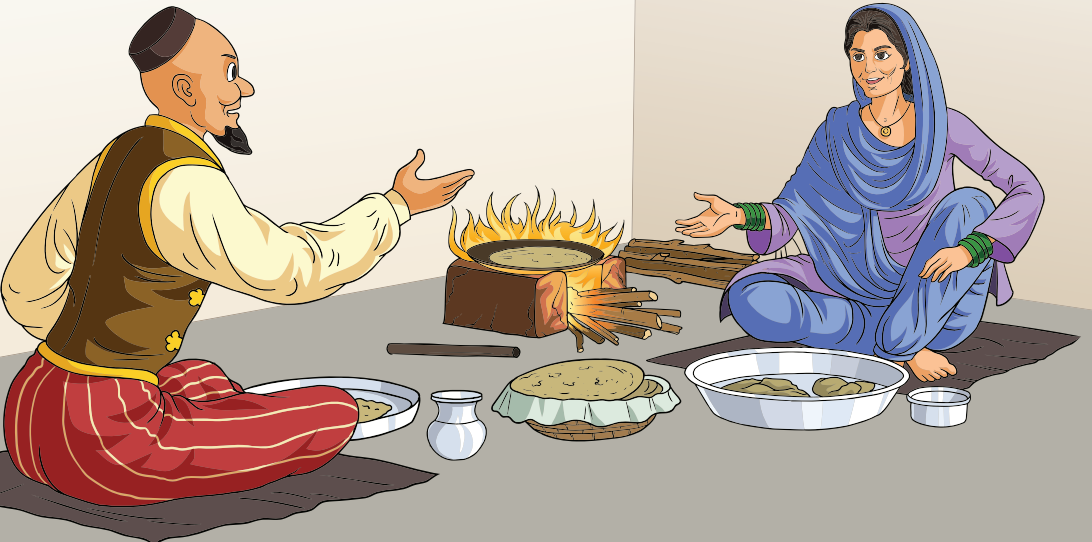
મિયાં બોલ્યા : “ખુદાતાલાએ બાજરીનો રોટલો આપ્યો, પણ લુખ્ખો આપ્યો.”

બીબી કહે : “કાં?”

મિયાં બોલ્યા : “એક ભેંસ આપી હોત તો છાશ બનાવત અને રગડા જેવી તાજી છાશ સાથે બાજરીનો રોટલો ખાત તો આહાહા હા! એવી મીઠાશ આવત કે વાહ ભાઈ વાહ.”

બીબી હસી પડ્યાં.

મિયાં ચિડાયા અને બોલ્યા : “કેમ હસો છો?”

બીબી કહે : “હસવાની જ વાત કરો છો એટલે. એક બાંડી બકરી તો રાખી નથી અને ભેંસની વાત કરો છો.”

મિયાં બોલ્યા : “અમારા ખુદા ચાહશે તો બકરીને બદલે ભેંસ પણ આપી દેશે.”

બીબી કહે : “ખુદા એવા ગાંડા નથી કે તમને ભેંસ આપે.”

મિયાં કહે : “અને આપે તો?”

બીબી કહે : “તો તમે સાચા.”

મિયાં કહે : “ના કેમ આપે? તમા ભટ કહે છે કે ખુદાના બંદાને બધું મળી જાય.”

આમ મિયાં ફુસકી ભેંસની વાતોમાં લડી પડ્યા. જમીને ગયા તમા ભટ પાસે. કહે કે જુઓ જોષ.

ભટજી કહે : “શાના?”

મિયાં કહે : “ભેંસ ક્યારે મળશે?”

ભટજી હસ્યા. મિયાં ફુસકીને ચડી રીસ. ઊભા થયા અને ભાગ્યા. ગયા ઠાકોર પાસે.

ઠાકોર કહે : “કાં?”

મિયાં કહે : “એક ભેંસ જોઈએ.”

ઠાકોર કહે : “મિયાં, બે-ચાર બકરીઓ રાખો, પણ ભેંસ રહેવા દો. ઉપાધિ થઈ પડશે.”

મિયાં કહે : “ભલે ઉપાધિ થાય પણ અમારે ભેંસ જ જોઈએ.”

ઠાકોરને ત્યાં દસ-વીસ ભેંસો હતી. એક ભેંસ મિયાંને આપી દીધી.

હસતા અને મલકતા મિયાં ચાલ્યા. ભેંસ હાંકીને ઘરે ગયા.

બીબી નવાઈ પામી ગયાં.

બીબી પૂછે છે : “કોની આ ભેંસ લઈ આવ્યા?”

મિયાં હસીને બોલ્યા : “અમારા ખુદાએ ભેંસ આપી દીધી.”

બીબી કહે : “પણ તમે લીધી શીદ?”

મિયાં કહે : “ખુદા અપાવે તો લાવવી જ પડે.”

બીબી બોલ્યા : “એને બાંધશે કોણ અને છોડશે કોણ?”

મિયાં બોલ્યા : “અમે.”

બીબી કહે : “અને એનું દૂધ દોશે કોણ?”

મિયાંએ છાતી ફુલાવી અને કહ્યું : “આ બંદા.”

બીબી કહે : “છાણ કોણ સાફ કરશે?”

મિયાં રીસ કરીને બોલ્યા : “બક બક શું કરો છો? બધું અમે કરીશું. ખુદાએ માગતાંની સાથે આવડી મોટી ભેંસ કાઢી આપી તો હવે છાણ ને બાણ, દોવું ને ફોવું એ બધું અમે જ કરીશું. હા, અમે સિપાઈબચ્યા!”

ઠીક ભાઈ, બીબી ચૂપ થઈ ગયાં. પછી તો

મિયાં ફુસકીને એક પળની નવરાશ મળતી

નથી. સવાર થાય કે છાણ કરવા

ઊઠવાનું. એ પૂરું થાય કે

ભેંસ દોવા બેસવાનું.

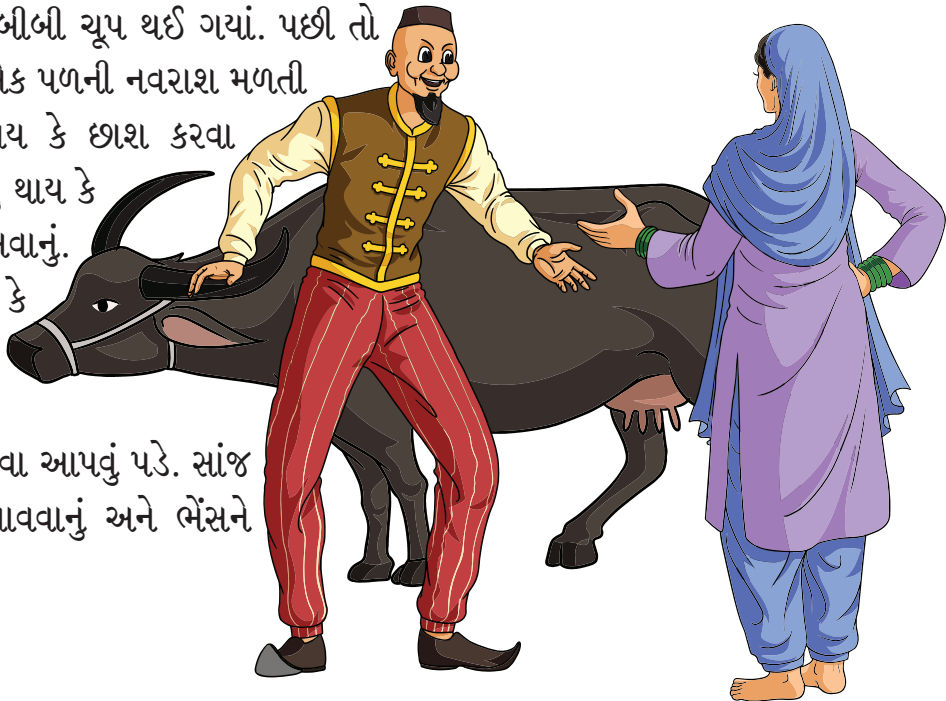
એ પૂરું થાય કે

ભેંસને પાણી

પાવાનું. એ પૂરું

થાય કે ઘાસ ખાવા આપવું પડે. સાંજ

થાય કે ઘાસ લાવવાનું અને ભેંસને

પાણી પાવા તળાવે લઈ જવાની. ભારે ઉપાધિ થઈ પડી.

બીબી કહે : “ભેંસ પાછી આપી દો. આપણે આવી ઉપાધિ નથી કરવી. તમારાથી ભેંસ નહીં સચવાય.”

મિયાં બોલ્યા : “ના કેમ સચવાય? અમે કોણ?”

બીબી કહે : “મૂરખા.”

મિયાં ચૂપ. ના બોલે કે ચાલે. મનમાં પૂરેપૂરા કંટાળી ગયા છે.

એક દિવસની વાત.

સાંજનો સમય.

ભેંસ હાંકીને મિયાં તળાવે ગયા.

ભેંસ પાણીમાં પડી. મિયાં હાંકે પણ ભેંસ બહાર નીકળે નહીં. મિયાં બૂમો પાડીને થાક્યા. હાશ કહીને મિયાં બેઠા. ત્યાં કંઈ જોયું. તળાવની સામે પાળ પર.

મિયાં ઊભા થઈ ગયા. સામે દૂર તળાવનો ઊંચો કિનારો છે. એના ઢોળાવ પરથી કોઈ ઊતરતું દેખાયું. મિયાં ફુસકીને ભારે નવાઈ લાગી. માથા ઉપર મોટા ગોળા જેવી પાઘડી દેખાઈ. મિયાંએ નેણ પર હાથનું છજું કર્યું. ઝીણી આંખ કરીને જોયું તો મોં મલકતું થઈ ગયું.

હવે એ ગોળા જેવડી મોટી પાઘડી સાફ દેખાઈ. હા, હવે ઓળખાણ પડી. મિયાં થનગની ઊઠ્યા. પોતાના જૂના ભાઈબંધ આવી પહોંચ્યા હતા. નજીક આવી ગયા કે મિયાં દોડ્યા, ભાઈબંધને બાથમાં લઈ લીધા. હેતથી મળ્યા અને મિયાં બોલ્યા : “અરે! ગપ્પીદાસ, તમે ક્યાંથી?”

એ હતા જૂના ને જાણીતા ગપ્પીદાસ.

ગપ્પીદાસ બોલ્યા : “હા, અમે જાતે ને પોતે ગપ્પીદાસ છીએ. ઘણા દિવસે

તમને મળવાનું મન થયું. વિચાર કર્યો કે આપણા ભાઈબંધ મિયાં ફુસકીને મળીએ. એટલે આવી પહોંચ્યા.”

પછી ગપ્પીદાસે મિયાંને પૂછ્યું : “મજામાં છો ને? શું કરે છે અમુબેન? ખુદાની મહેર છે ને?”

ખુદાનું નામ લીધું કે મિયાંને ગુસ્સો ચડી ગયો.

મિયાં બોલ્યા : “ખુદાતાલાએ અમારી રેવડી કરી નાખી છે. નામ ના લેશો એમનું.”

ગપ્પીદાસ કહે : “કાં?”

મિયાં બોલ્યા : “જોઈ આ ભેંસ મુબારક?”

ગપ્પીદાસ કહે : “ક્યાં છે?”

ગપ્પીદાસ હસી પડ્યા.

મિયાં બોલ્યા : “હસવાની વાત નથી. જુઓ, આ તળાવમાં મોજથી પડી છે.”

ગપ્પીદાસે તળાવમાં ભેંસને જોઈ.

ગપ્પીદાસ કહે : “ઘણી સરસ ભેંસ છે, પણ તેમ આવા દૂબળા કેમ થઈ ગયા? ભેંસનું દૂધ, માખણ અને ઘી ખાઈને પાડા જેવા થવું જોઈએ.”

મિયાં બોલ્યા : “એ દૂધ અને ઘીને મારો ગોળી. ખુદાતાલાએ આ ભેંસ મોકલી દીધી અને અમારા માથે ઉપાધિનાં પોટલાં મૂકી દીધાં છે. હવે ઝટ ચાલો. મોડું થશે તો બીબી ગુસ્સો કરશે.”

મોજથી ઘરે ગયા. બીબી રાજી થયાં. ગપ્પીદાસની પાઘડી જોઈને બીબીને હસવું આવી ગયું. જેમ તેમ હસવું દબાવીને બીબી ઘરમાં ગયાં. રાત પડી. જમ્યા અને ખાટલા ઢાળ્યા. બન્ને મિત્રો વાતે બેઠા.